

Ansvarsområde ekonomis stab
Christer Rosenquist

2025-05-13

Ärendenummer 2025/00421
Dokumentnummer 2025/00421-3

Till Regionstyrelsens arbetsutskott

Svar på promemorian Kommunal anslutning till utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20)

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. Att avge remissvar till Finansdepartementet på SOU 2025:20 Kommunal anslutning till utbetalningsmyndighetens verksamhet.
2. Att Region Blekinge svarar enligt bifogat remissvar

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 11 maj 2023 att tillsätta en särskild utredare som dels ska analysera de rättsliga förutsättningarna för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet, dels lämna flera alternativa författningsförslag om sådan anslutning. Syftet med utredningen är att motverka felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott. I uppdraget har också ingått att kartlägga omfattningen av felaktiga utbetalningar från kommuner och regioner till enskilda individer, företag och föreningar.

Utredningen lämnar tre författningsförslag för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Författningsförslagen 1 och 2 innehåller de författningsändringar som är nödvändiga såväl för själva anslutningen som för det informationsutbyte som anses nödvändigt. Författningsförslag 3 innehåller endast författningsförslag som rör en anslutning till systemet med transaktionskonto.

I februari 2025 överlämnade utredningen betänkandet ”Kommunal anslutning till utbetalningsmyndighetens verksamhet” (SOU 2025:20) till regeringen.

Utredningen föreslår i betänkandet att lagen om Utbetalningsmyndighetens granskning av utbetalningar och lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten, ska träda i kraft den 1 juli 2026. De föreslår dock att lagarna ska tillämpas fullt ut senast den 1 juli 2029 beträffande kommunala utbetalningar av ekonomiska förmåner och ekonomiska stöd. I likhet med vad som gäller för de statliga myndigheterna kan bestämmelserna därmed börja tillämpas successivt. Eftersom de ändringar som föreslås i författningsförslag 3 inte utgör ett fullständigt författningsförslag föreslås inte något ikraftträdandedatum för dessa. Vissa kommuner och regioner är remissinstanser och har möjligheten att lämna sina synpunkter. Region Blekinges svar ska vara Finansdepartementet tillhanda senast 20 maj 2025.

Postadress: 371 81 Karlskrona Besöksadress: Wämö center Telefon: 0455-73 10 00 E-post: region@regionblekinge.se
Webbplats: www.regionblekinge.se Organisationsnummer: 232100-0081

Bakgrund

Syfte med utredningen

Syftet med utredningen är att motverka felaktiga utbetalningar och välfärdsbrottslighet. Utredningen gäller utbetalningar från kommuner och regioner och består av två delar. Den ena delen handlar om att kartlägga felaktiga kommunala utbetalningar inom vissa särskilt angivna utbetalningsslag, och den andra delen om att föreslå en kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet

Förslag från utredningen

Utredningen lämnar tre författningsförslag för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Författningsförslagen 1 och 2 innehåller de författningsändringar som är nödvändiga såväl för själva anslutningen som för det informationsutbyte som anses nödvändigt. Författningsförslag 3 innehåller endast författningsförslag som rör en anslutning till systemet med transaktionskonto.

Region Blekinge är remissinstans och vill lämna följande synpunkter:

Region Blekinge delar i stort de slutsatser och förslag som utredningen föreslår men har några synpunkter som redovisas nedan.

En stor del av utredningen fokuserar på att kartlägga felaktiga kommunala utbetalningar inom specifika områden. Detta för att identifiera var problemen är störst och hur de kan åtgärdas. Genom att kommunerna ansluter sig till Utbetalningsmyndighetens system förväntas antalet felaktiga utbetalningar minska, vilket sparar pengar och ökar förtroendet för välfärdssystemet. Region Blekinge instämmer att staten och olika organisationer i Sverige måste förhindra felaktiga utbetalningar och att förtroendet för välfärdssystemet måste fortsatt vara högt i framtiden. Region Blekinge ser fördelar med att samarbeta med Utbetalningsmyndigheten för att anpassa kontrollerna till regionens specifika förhållanden. Det borde syfta till att öka säkerheten och underlätta hanteringen av framtida indikationer på felaktiga utbetalningar.

Utredningen föreslår att kommuner ska ansluta sig till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Detta innebär att kommunerna skulle använda samma system och processer som Utbetalningsmyndigheten för att hantera utbetalningar, vilket förväntas öka effektiviteten och minska risken för felaktigheter. Men Region Blekinge är rädd för att vissa kommuner kan vara motvilliga att ansluta sig till Utbetalningsmyndighetens verksamhet, särskilt om de upplever att det innebär en förlust av autonomi eller ökad byråkrati. En annan risk som Region Blekinge ser kan inledningsvis vara att Utbetalningsmyndigheten kan riskera att bli överbelastad om många kommuner och regioner ansluter sig samtidigt, vilket kan påverka effektiviteten och kvaliteten på utbetalningarna. Region Blekinge tycker därför att anslutning ska ske succesivt inom begränsade områden och med ett fåtal kommuner och regioner som pilotprojekt.

För att anslutningen ska fungera effektivt krävs ett omfattande informationsutbyte mellan kommunerna och Utbetalningsmyndigheten. Ett ökat informationsutbyte och samarbete mellan kommuner och Utbetalningsmyndigheten kan leda till bättre samordning och snabbare åtgärder vid upptäckt av felaktigheter. Men det finns juridiska utmaningar kring informationsutbytet mellan kommuner och Utbetalningsmyndigheten. Lagstiftningen kring sekretess och dataskydd måste anpassas för att möjliggöra ett effektivt samarbete.

Utredningen lämnar flera författningsförslag som är nödvändiga för att möjliggöra anslutningen och informationsutbytet. Att integrera kommunernas system med Utbetalningsmyndighetens system kan vara

tekniskt komplicerat och kräva betydande resurser. Region Blekinge kommer troligtvis behöva extra resurser för att hantera övergången till det nya systemet och för att utbilda personalen i de nya rutinerna.

Barnrättsperspektiv

Svar på promemorian påverkar inte barnrättsperspektivet

Beredning

Tjänstemän på Regiondirektörens stab och ansvarsområde ekonomi har arbetat med svaret.

Sveriges Kommuner och Regioner har haft en digital remisskonferens för kommuner och regioner där medarbetare från ansvarsområde ekonomi deltagit. Några nätverk via Sveriges kommuner och regioner försorg har informerats löpande under arbetet med översynen.

Karlskrona enligt ovan

Linda Hultén
biträdande Regiondirektör

Monica Magnusson
Ekonomidirektör

Bilaga

2025/00421-4 Betänkande av utredningen om kommunal anslutning till utbetalningsmyndighetens verksamhet